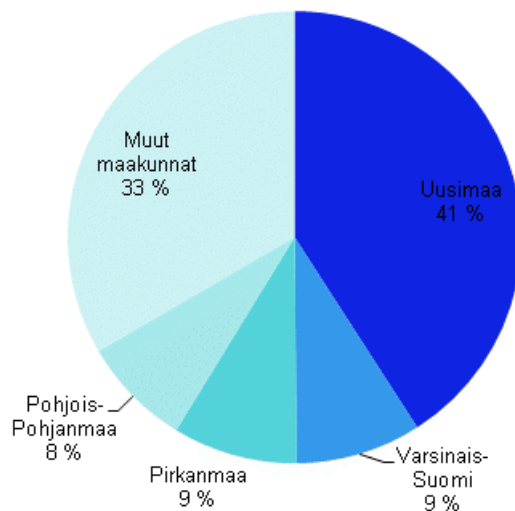

Palvelujen alue- ja toimialatilasto 2010

Teknisten palvelujen jalostusarvosta 41 prosenttia kertyi Uudeltamaalta vuonna 2010

Tekniset palvelut on toimialana erittäin keskittynyt Uudellemaalle, missä toimialan jalostusarvosta syntyi 41 prosenttia vuonna 2010. Uudenmaan jälkeen merkittävimmät alueet olivat Varsinais-Suomi (9 %), Pirkanmaa (9 %) ja Pohjois-Pohjanmaa (8 %). Teknisiin palveluihin kuuluvat arkkitehti- ja insinööripalvelut ja niihin liittyvä tekninen konsultointi sekä tekninen testaus ja analysointi.

Maakuntien jalostusarvon osuus koko maan teknisten palveluiden jalostusarvosta vuonna 2010

Teknisten palveluiden jalostusarvo laski 6 prosenttia edellisvuodesta. Voimakkainta lasku oli Varsinais-Suomessa, missä jalostusarvo laski 29 prosenttia. Henkilöstön määrä toimialalla pysyi lähes ennallaan. Teknisten palveluiden tuottavuus (jalostusarvo/henkilöstö) laski 5,6 prosenttia edellisvuodesta.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Jalostusarvo 2010.....	3
Liitetaulukko 2. Maakuntien osuus koko maan jalostusarvosta 2010.....	3
Liitetaulukko 3. Tuottavuus (jalostusarvo / henkilöstön lukumäärä) maakunnittain 2010.....	5
Palvelujen alue- ja toimialatilaston laatuseloste.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Jalostusarvo 2010

Alue	Toimiala			
	Kauppa (1000 euroa)	Majoitus- ja ravitsemistoiminta (1000 euroa)	Informaatio ja viestintä (1000 euroa)	Liike-elämän palvelut (1000 euroa)
Koko maa	14 314 567	2 084 177	6 978 177	12 043 821
Uusimaa	6 840 245	812 694	4 326 674	5 846 205
Itä-Uusimaa	165 696	32 791	9 972	195 399
Varsinais-Suomi	1 103 245	144 138	305 531	944 444
Satakunta	432 131	65 506	94 925	355 648
Kanta-Häme	370 400	54 068	88 002	220 109
Pirkanmaa	973 613	179 711	567 625	1 114 285
Päijät-Häme	440 160	53 970	152 415	309 930
Kymenlaakso	358 774	49 346	58 130	268 861
Etelä-Karjala	217 480	53 553	76 663	167 051
Etelä-Savo	252 599	54 278	52 485	159 905
Pohjois-Savo	464 037	84 355	192 769	352 498
Pohjois-Karjala	265 356	43 263	87 091	154 688
Keski-Suomi	413 198	91 224	269 873	397 076
Etelä-Pohjanmaa	404 935	43 682	55 450	184 221
Pohjanmaa	319 391	41 593	146 825	284 250
Keski-Pohjanmaa	139 785	17 029	54 580	76 179
Pohjois-Pohjanmaa	683 403	121 174	282 285	650 014
Kainuu	116 535	20 471	15 495	99 714
Lappi	278 097	101 959	89 921	226 966
Ahvenanmaa	74 073	19 368	51 318	32 139

Liitetaulukko 2. Maakuntien osuus koko maan jalostusarvosta 2010

Alue	Toimiala			
	Kauppa (%)	Majoitus- ja ravitsemistoiminta (%)	Informaatio ja viestintä (%)	Liike-elämän palvelut (%)
Koko maa	100,0	100,0	100,0	100,0
Uusimaa	47,8	39,0	62,0	48,5
Itä-Uusimaa	1,2	1,6	0,1	1,6
Varsinais-Suomi	7,7	6,9	4,4	7,8
Satakunta	3,0	3,1	1,4	3,0
Kanta-Häme	2,6	2,6	1,3	1,8
Pirkanmaa	6,8	8,6	8,1	9,3
Päijät-Häme	3,1	2,6	2,2	2,6
Kymenlaakso	2,5	2,4	0,8	2,2
Etelä-Karjala	1,5	2,6	1,1	1,4
Etelä-Savo	1,8	2,6	0,8	1,3
Pohjois-Savo	3,2	4,0	2,8	2,9
Pohjois-Karjala	1,9	2,1	1,2	1,3
Keski-Suomi	2,9	4,4	3,9	3,3
Etelä-Pohjanmaa	2,8	2,1	0,8	1,5
Pohjanmaa	2,2	2,0	2,1	2,4
Keski-Pohjanmaa	1,0	0,8	0,8	0,6
Pohjois-Pohjanmaa	4,8	5,8	4,0	5,4
Kainuu	0,8	1,0	0,2	0,8
Lappi	1,9	4,9	1,3	1,9
Ahvenanmaa	0,5	0,9	0,7	0,3

Liitetaulukko 3. Tuottavuus (jalostusarvo / henkilöstön lukumäärä) maakunnittain 2010

Alue	Toimiala			
	Kauppa (1000 euroa)	Majoitus- ja ravitsemistoiminta (1000 euroa)	Informaatio- palvelut (1000 euroa)	Liike-elämän palvelut (1000 euroa)
Koko maa	58	35	89	53
Uusimaa	69	38	92	58
Itä-Uusimaa	53	33	61	72
Varsinais-Suomi	55	31	82	48
Satakunta	53	33	84	49
Kanta-Häme	50	33	65	44
Pirkanmaa	49	36	76	53
Päijät-Häme	51	27	121	45
Kymenlaakso	54	26	79	47
Etelä-Karjala	44	30	86	45
Etelä-Savo	48	34	72	46
Pohjois-Savo	54	38	118	48
Pohjois-Karjala	52	32	89	45
Keski-Suomi	46	36	86	46
Etelä-Pohjanmaa	52	30	64	45
Pohjanmaa	49	28	89	52
Keski-Pohjanmaa	47	31	99	47
Pohjois-Pohjanmaa	51	35	76	48
Kainuu	45	31	65	40
Lappi	45	36	97	44
Ahvenanmaa	61	34	107	54

Palvelujen alue- ja toimialatilaston laatuseroste

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenvedo tuotteen tietosisällöstä

Palveluiden alue- ja toimialatilasto kuvaa palveluiden tuotannon rakenteita ja palveluiden muutoksia alueittain ja toimialoittain. Tilasto sisältää tietoja palkatun henkilöstön lukumäärästä, palkoista, sosiaalikulusta, yrittäjien lukumäärästä, tuotannon brutto- ja jalostusarvosta. Tilastoyksikkönä on yrityksen tai muun taloudellista toimintaa harjoittavan yksikön palvelutoimintaa harjoittava toimipaikka. Yksilöivänä tunnuksena on yritys- ja toimipaikkarekisterin määrittelemä toimipaikkatunnus. Tilaston viiteajanjakso on yrityksen tilikausi. Tilaston laadinnan lähdeaineistoina ovat Suomen koko yritystoiminnan kattava verohallinnon elinkeinoverotusaineisto, Tilastokeskuksen suoran tiedonkeruun aineisto ja yritys- ja toimipaikkarekisterin aineisto.

Tilasto julkaistaan koko maan tasolla tarkimmalla toimialatasolla ja maakunnittain ryhmiteltyinä seuraavasti: Tukku- ja vähittäiskauppa G, Majoitus- ja ravitsemustoiminta H ja Liike-elämänpalvelut K. Tilastojen käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Toimipaikka

Palveluiden alue- ja toimialatilaston tilastoyksikkö on toimipaikka. Toimipaikalla tarkoitetaan taloudellista yksikköä, jossa saman omistajuuden tai valvonnan alaisuudessa harjoitetaan mahdollisimman samanlaisten tavaroiden ja palvelujen tuotantoa tavallisimmin yhdellä sijaintipaikalla. Toimipaikka voi jo sellaisenaan muodostaa yrityksen (yksitoimipaikkainen yritys) tai sitten olla selkeästi rajattava osa yritystä (monitoimipaikkainen / monitoimialainen yritys).

Palkatun henkilöstön ja yrittäjien lukumäärä

Palvelujen alue- ja toimialatilastossa henkilöstö luokitellaan palkattuun henkilöstöön ja yrittäjiin. Tilastovuonna 2008 uudistettiin myös henkilöstön lukumäärän laskentatapaa. Henkilöstön lukumäärä saadaan rakentamisen alue- ja toimialatilastoon nyt kokonaan yritysrekisteristä ja se noudattaa yritysrekisterin vuositilastossa määriteltyä kokovuosityöllisen määritelmää.

Palkattu henkilöstö on muunnettu kokovuosityöllisiksi siten, että esimerkiksi puolipäiväinen työntekijä vastaa puolta henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä.

Yrittäjien osalta yrittäjätöpanokseksi lasketaan se työpanos, jonka yrityksen omistaja tai perheenjäsen on tehnyt yrityksessään ilman varsinaista palkkaa.

Palkat

Palkkasumma käsittää kaikki tilikauden aikana maksetut ennakonpidätyksen alaiset palkat ja niihin verrattavat kulut.

Sosiaalikulut

Sosiaalikulut käsittää välittömästi palkan perusteella määräytyvät kulut kuten sosiaaliturvamaksut, pakolliset ja vapaaehtoiset henkilöstövakuutusmaksut sekä eläkekulut.

Tuotannon bruttoarvo

Tuotannon bruttoarvo mittaa toimipaikan tosiasiallista tuotantoa. Tuotantotoimintaan lasketaan mukaan kaikki tuotantoon liittyvät tuotot, valmistus omaan käyttöön ja valmistus, joka toimitetaan yrityksen muille toimipaikoille. Bruttoarvoon ei sisälly käyttömaisuuden luovutusvoitot, joita ei pidetä tuotannollisena eränä vaan satunnaisina tuottoina. Lisäksi kauppatavaroiden hankinta vähennetään tuotantotoiminnan tuotoista, jotta tuotantotoimintaan saadaan mukaan vain kauppatavaroiden myynnistä syntyvä marginaali. Tuotannon bruttoarvon laskentakaava on seuraava:

Liikevaihto

- + toimitukset yrityksen muiden toimipaikkojen käyttöön
- + valmisteverastojen muutos
- + valmistus omaan käyttöön

- + liiketoiminnan muut tuotot
 - käyttöomaisuuden luovutusvoitot
 - kauppavarain hankinta
 - myynnin perusteella saadut avustukset ja tuet
- = BRUTTOARVO

Tuotannon jalostusarvo

Jalostusarvo mittaa toimipaikan varsinaisessa tuotantotoiminnassa eri tuotannontekijöiden tuottamaa yhteenlaskettua arvonlisäystä. Jalostusarvo lasketaan tuotantotoiminnasta saatujen tuottojen ja toiminnasta aiheutuneiden kustannusten erotuksena. Tuottoihin sisältyy myös toimipaikan toimitukset yrityksen toisille toimipaikoille ja kustannuksiin hankinnat yrityksen toisilta toimipaikoilta. Määritelmän mukaan kustannuksiin ei sisällytetä toimipaikan työvoimasta aiheutuvia kustannuksia eikä poistoja. Jalostusarvon laskentakaava on seuraava:

BRUTTOARVO

- aine- ja tarvikeostot
 - ostot yrityksen muilta toimipaikoilta
 - aine- ja tarvikevarastojen muutos
 - ulkopuoliset palvelut
 - muut kiinteät ja muuttuvat kulut (pl. henkilöstökulut)
 - + kauppavarain hankinta
 - + käyttöomaisuuden luovutustappio
- = JALOSTUSARVO

Tilastovuodesta 2005 alkaen jalostusarvon laskennassa huomioidaan käyttöomaisuuden luovutustappio kuluja vähentävänä tekijänä. Tätä aikaisemmin ei luovutustappiota tiedusteltu. Muut keskeiset käsitteet löytyvät kohdasta käsitteet.

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus 2008 (Tilastokeskus, käsikirjoja 4, Helsinki 2008). Toimialaluokitus 2008 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev.2:een siten, että NACE:n nelinumeroitasoa on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla.

Tilastoja voidaan tuottaa tarkimmalla toimialatasolla tietojen salaussääntöjen puitteissa.

Toimipaikan toimialaksi määritellään se, mitä toimintaa toimipaikalla eniten harjoitetaan.

Yritysten / toimipaikkojen toimiala saadaan yritys- ja toimipaikkarekisteristä.

Alueluokitus

Käytetty alueluokitus perustuu julkaisuun Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot (Tilastokeskus, Käsikirjoja 28). Palveluiden alue- ja toimialatilastossa tilastot tuotetaan käyttäen viimeisen julkistettavan tilastovuoden aluejakoa.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Toimipaikkatiedot

Tilaston tietolähteinä ovat yritysten tilinpäätöstilaston yritystiedot ja yritys- ja toimipaikkarekisterin toimipaikkatiedot. Yritysten tilinpäätöstilasto sisältää kaikki tilaston tuottamiseen vaadittavat tiedot yritystasolla. Täten yksitoimipaikkaisille yrityksille tilinpäätöstilaston tiedot viedään suoraan kyseisille toimipaikoille. Monitoimipaikkaisten yritysten palveluiden toimipaikoille tiedot tuotetaan menetelmällisesti käyttäen hyväksi tilinpäätöstilaston yritystietoja ja yritys- ja toimipaikkarekisterin toimipaikkatietoja. Yritys- ja toimipaikkarekisterin toimipaikkapohjaisia tietoja ovat henkilöstön määrä ja liikevaihto sekä toimipaikkojen luokitusmuuttujat (toimiala, sijainti, toimipaikan tyyppi jne.).

Monitoimipaikkaisten yritysten kohdalla menetelmä on seuraavanlainen. Tilinpäätöstilaston yritystason tietoja käytetään peiliryhmän poimimiseen. Peiliryhmää käytetään toimipaikkatason tietojen mallintamisessa monitoimipaikkaisille yrityksille. Kun peiliryhmä on määritelty lasketaan imputointiparametrit. Parametrien estimoinnissa käytetään PNS -regressiomallia, jossa riippumattomana muuttujana ovat yritys- ja

toimipaikkarekisterin henkilöstö ja liikevaihto ja riippuvina muuttujina on toimipaikkaistettava tieto kuten liiketoiminnan muut tuotot, tavaroiden ostot, muut kulut jne.

Kun mallilla on tuotettu tarvittavat kertoimet, suoritetaan imputointi monitoimipaikkaisten yritysten toimipaikoille. Lopuksi tiedot yhdistetään ja tasapainotetaan siten, että vain mallinnetut tiedot joustavat. Näin toimipaikkatiedot täsmäävät yritystason tietojen kanssa myös monitoimipaikkaisille yrityksille.

Elinkeinoverotusaineisto on tärkeä yritystilastojen tietolähde, jota ei kuitenkaan sellaisenaan voi käyttää tilastotuotantoon. Aineiston laatu tarkistetaan ja mahdolliset puutteet korjataan monivaiheisella ohjelmalla. Verohallinnon aineistosta on täysin virheetöntä noin 88 prosenttia. Lisäksi puutteet pystytään paikallistamaan ja korjaamaan noin 10 prosentille aineistosta. Vajaat kaksi prosenttia tiedoista imputoidaan käyttäen Donor- eli lähimmän naapurin menetelmää. Niille yrityksille, jotka eivät kuulu otokseen, Tilastokeskuksen oman tiedustelun tiedot (tuottojen ja kulujen erittelytiedot, henkilöstötiedot ja vientitiedot) imputoidaan omaan kyselyyn kuulumattomille yrityksille käyttäen lähimmän naapurin menetelmää elinkeinoveroaineiston ja yritys- ja toimipaikkarekisterin tietojen ja suoran tiedustelun tietojen avulla. .

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Palveluiden alue- ja toimialatilaston peruskehikon muodostaa Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri. Alue- ja toimialatilaston aineisto kattaa lähes kaikkien Suomen kaupan ja palveluiden yritysten toimipaikat tilastoon valituilta toimialoilta. Alue- ja toimialatilastoon toimipaikat on valittu käyttäen samoja rajauksia yritysten toiminta-ajan, henkilöstön ja liikevaihdon suhteen kuin yritysrekisterissä. Tilaston ulkopuolelle on siten rajattu yritykset ja toimipaikat, joiden toiminta on päättynyt vuoden ensimmäisellä puoliskolla tai toiminta vuoden aikana on ollut erittäin vähäistä. Toiminnan laajuuden oli vastattava yli puolen henkilön työpanosta tai liikevaihdon oli oltava enemmän kuin 9 979 euroa vuonna 2010 ja toiminta-ajan oli ylitettävä puoli vuotta. Liikevaihtorajaa tarkistetaan vuosittain. Elinkeinoverotusaineistosta saatavat tilaston muuttujat vastaavat hyvin määritelmiensä (Eurostatin määritelmät). Aineistossa voi olla virheitä esimerkiksi tietojen tallennuksesta tai tiedonantajien virheistä johtuen. Aineiston laadun varmistamisesta on selvitys kohdassa 'Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus'. Menetelmät, joilla muuttujat tuotetaan monitoimipaikkaisten yritysten kaupan ja palveluiden toimipaikoille, ovat harhattomia ja tiedot ovat tilaston tuottamiseksi riittävän laadukkaita. Menetelmällä on tuotettu tiedot myös teollisille toimipaikoille ja tästä aineistosta on tuotettu teollisuuden alue- ja toimialatilaston tilastotauluja sekä rakentamisen alue- ja toimialatilaston tilastotauluja. Tilastotietoja on verrattu teollisuuden sekä rakentamisen alue- ja toimialatilaston tietoihin. Erot palveluiden alue- ja toimialatilastossa julkaistavien tietojen osalta eivät ole merkittäviä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Palveluiden alue- ja toimialatilastosta tuotetaan vuosittain 15 kuukauden kuluttua tilastovuoden päättymisestä. Tilaston viiteajanjaksona on tilikausi, joka päättyy tilastovuoden aikana eli 1.1. - 31.12.tv välisenä aikana. Jos tilikauden pituus eroaa 12 kuukaudesta muutetaan, muutetaan tiedot 12 kuukautta vastaaviksi.

5. Tietojen saatavuus

Palveluiden alue- ja toimialatilaston tietoja on saatavilla toimialoittain ja maakunnittain Tilastokeskuksen verkkosivuilta Internetistä StatFin -palvelimesta osoitteesta http://pxweb2.stat.fi/database/StatFin/pav/pata/pata_fi.asp vuosilta 2002 - 2007 TOL 2002 luokituksella ja vuosilta 2006–2010 TOL 2008 luokituksella . Tiedot maakunnittain ovat palvelukannassa päätoimialoittain. Aineisto kattaa toimialat Kauppa G, Majoitus- ja ravitsemustoiminta H, Informaatio- ja viestintä J ja Liike-elämänpalvelut.

6. Tietojen vertailukelpoisuus

Menetelmällisesti tuotettuja palveluiden alue- ja toimialatilaston tietoja alettiin julkaista vuonna 2008, jolloin julkaistiin vuosien 2002 - 2006 tiedot TOL 2002 luokituksella. Vuosilta 2006–2010 tiedot julkaistaan TOL 2008 luokituksella.

7. Tietojen selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Yleisesti ottaen alue- ja toimialatilaston luvut poikkeavat tilinpäätöstilaston luvuista, koska palveluiden alue- ja toimialatilaston tilastoyksikkönä on toimipaikka ja tilinpäätöstilastossa tilastoyksikkönä on yritys.

Lisätietoja

Anssi Vuorio 09 1734 3668

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

rakenne.tilastot@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Palvelujen alue- ja toimialatilasto, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-7541 (pdf)